

Aan het Adviescollege veiligheid Groningen
t.a.v. de heer W. Nagtegaal
Postbus 93144
2509 AC Den Haag

Groningen, 27 oktober 2020

Onderwerp: advies regio Groningen op typologie-aanpak TNO

Geachte heer Nagtegaal,

Op 9 oktober 2020 ontvingen wij uw conceptadvies over de typologieaanpak van de NCG en TNO. Wij hebben hiervan kennisgenomen en spreken onze waardering uit over de gedegen en kritische beoordeling die uw commissie heeft uitgevoerd op beide methodes. Met deze brief willen wij gebruik maken van gelegenheid die ons als regionale overheden is geboden om op dit conceptadvies te reageren. Wij hebben uw advies vooral getoetst op de uitlegbaarheid richting onze inwoners én het in standhouden van de versnelling in de versterking.

Wij zijn verheugd dat u vertrouwen heeft in de typologieaanpak en dat deze kan bijdragen aan snelheid, consistentie en veiligheid. De beoordelingscapaciteit is vanaf de start van de versterkingsoperatie in 2016 beperkt beschikbaar geweest en is dat tot op heden gebleven, waardoor versnelling van de aanpak tot nu toe lastig is gebleken. Wanneer dit knelpunt kan worden opgeheven, kan snel antwoord worden gegeven aan de inwoners van Groningen of hun woning aan de veiligheidsnorm voldoet. Onze inwoners hebben recht op een snelle beoordeling van de veiligheidssituatie van hun woning, hun thuis. Daarbij moet hen ook perspectief worden geboden en duidelijk voor hen zijn wat de maatregelen inhouden en wanneer deze kunnen worden uitgevoerd.

Vergelijking methode TNO en NCG

U constateert dat zowel TNO als de NCG een typologieaanpak hebben ontwikkeld en dat beide methoden in de eerste stap van het proces (typologieën toekennen) gelijkwaardig scoren. In de tweede stap (typologieën beoordelen) lopen de werkwijzen van de NCG en TNO uiteen. TNO heeft een methode die snel aan te passen is aan gewijzigde inzichten, daar waar de NCG aan de NPR toetst, hetgeen tot zwaardere versterkingsmaatregelen kan leiden. Tenslotte heeft de NCG in de derde stap (typologieën versterken) al een aantal versterkingsmaatregelen uitgewerkt en TNO nog geen.

De snelheid erin houden

U adviseert om de TNO-typologieaanpak verder te ontwikkelen. Wij ondersteunen dat. U geeft echter ook aan op basis van uw beoordeling dat er nog geruime tijd gemoed is met het toepasbaar maken van deze TNO-aanpak. Er zijn nadere uitwerkingen nodig voordat de woningen kunnen worden toegedeeld (stap 1) en beoordeeld (stap 2). U stelt voor dit werkenderwijs te gaan doen. Ook zijn de (concept)versterkingsmaatregelen (stap 3) nog niet ontwikkeld. Aannemers kunnen dus nog niet concreet aan de slag met de versterking. Dit laatste is voor ons erg belangrijk omdat wij ook graag snelheid willen aanbrengen in de daadwerkelijke versterking en niet alleen in de beoordeling.

Wij roepen u daarom indringend op om in uw advies te komen met een oplossing die voorkomt dat het tempo van de lopende versterkingsoperatie stagneert en verder vertraagt. Een oplossing waarbij de regio niet in een impasse terecht komt omdat er nog geen volledige typologie-aanpak van TNO is.

Het ontbreken van een volledige typologie-aanpak leidt er toe dat zolang er nog geen versterkingsmaatregelen zijn voor de woningen die met de typologie-aanpak versterkt kunnen worden, de schaarse reguliere beoordelingscapaciteit ook ingezet moet worden om voor deze woningen versterkingsadviezen op te stellen. Dit betekent dat wij de typologie-aanpak van TNO nog niet kunnen opnemen in onze lokale Plannen van Aanpak. Ook kunnen we daarmee nog steeds geen beoordelingscapaciteit vrijspelen voor complexe woningen. Daarom stellen wij voor om in de periode totdat de TNO-aanpak operationeel is, (tijdelijk) het beste van de beide werelden van TNO en de NCG met elkaar te verenigen. Op deze manier houden we snelheid in het lopende versterkingsproces én leidt dit niet tot onnodige zware versterking van woningen,

Wij lichten onderstaand ons voorstel toe. U geeft in uw advies aan dat de NCG verder is met het ontwikkelen van een pakket aan versterkingsmaatregelen dan TNO, maar dat de NCG zijn aanpak baseert op de NPR en daarmee tot disproportioneel zware maatregelen komt. Door nu te wachten op de gehele uitwerking van de TNO-aanpak wordt de versterking met minimaal 9 maanden vertraagd. Wij zien mogelijkheden om én de TNO-aanpak verder uit te werken maar óók de snelheid in de lopende versterking te houden. We kunnen namelijk in de rode gebieden op de vlekkenkaart van TNO de versterking starten met toepassing van de maatregelen van de NCG. Deze maatregelen zijn reeds door de technische commissie (met daarin TNO en de TU Delft) gevalideerd en daarmee toepasbaar. Deze woningen liggen in het hoge risicogebied en hebben zowel op grond van toetsing aan de NPR als toetsing aan de HRA (TNO-aanpak) stevige versterkingsmaatregelen nodig. Door de versterking van deze groep woningen door te zetten wordt de snelheid van de versterking geborgd en kan de TNO-aanpak in de tussentijd doorontwikkeld worden.

De door ons voorgestelde werkwijze past ook binnen de bestuurlijke afspraken over de versterking die momenteel in voorbereiding zijn. Hierin wordt afgesproken om in de zogenaamde clustergebieden geen gebruik te maken van de meest recente inzichten, maar voor de woningen binnen dit cluster aan te sluiten bij het toegepaste beoordelingskader in dat betreffende cluster. Voor een deel van deze clusters kan het maatregelenpakket van de NCG direct worden ingezet. Hierin zal geen sprake zijn van disproportionaliteit omdat op deze huizen hetzelfde beoordelingskader van kracht is vanwege de afspraak over clustering. Daarnaast speelt dit, gedurende de periode dat de TNO-aanpak nog niet beschikbaar is, voor ons schaarse beoordelingscapaciteit vrij die wij weer in kunnen zetten om andere huizen te beoordelen. Hierdoor creëren we snelheid en leidt het niet tot onnodig zware versterkingen. Door het maatregelenpakket van de NCG toe te passen tot het moment dat de TNO-aanpak toepasbaar is kan daardoor op twee vlakken versnelling worden bereikt; snelle beoordeling van nieuwe opdrachten aan de markt en het vrijspelen van capaciteit voor lopende opdrachten. Wachten op de TNO-aanpak zou voor onze inwoners opnieuw uitstel betekenen, geen versnelling.

Met gebruikmaking van deze praktische kennis over de uitvoering, wordt de bijlage waarmee u de afweging in uw advies onderbouwd genuanceerder en maakt u op bovenstaande wijze sneller meer woningen veilig. Dat is winst voor alle partijen.

Uitlegbaarheid is belangrijk

In uw conceptadvies geeft u er blijk van dat u bekend bent met het feit dat wij gesprekken voeren met het Rijk over een maatschappelijk verantwoorde voortgang van de versterkingsopgave. Wij vinden het belangrijk dat de verdere voortgang plaatsvindt op een wijze die uitlegbaar is aan onze inwoners.

Gelet op de afbouw van de gaswinning houden wij het vertrouwen dat binnen afzienbare termijn alle Groningers net zo veilig kunnen wonen als andere Nederlanders. Maar voor het zover is, zullen nog veel woningen opgenomen en beoordeeld moeten worden. En zullen in overleg met de gemeenten

afspraken moeten worden gemaakt over de prioritering binnen de gemeenten. Wij gaan ervan uit dat de zware projectdirecteur die u benoemt in uw advies de uitwerking van de typologieaanpak naadloos in overeenstemming brengt met uitvoering onze de lokale Plannen van Aanpak.

Wij adviseren u om in uw advies op te nemen dat naast de door u genoemde punten ook (extra) aandacht wordt besteed aan de invoergegevens van de opnames, de uitsluitingscriteria en de onzekerheidsmarges van de methodiek. Zolang dit niet is uitgewerkt, geeft de aanpak dezelfde onzekerheden/on nauwkeurigheden als de HRA. De TNO-aanpak is, net als de HRA, een probabilistische methode. De HRA bleek in de praktijk niet uitlegbaar aan onze inwoners hetgeen ertoe heeft geleid dat is besloten de HRA als prioriteringsmiddel in te zetten en de NPR als toetsingskader voor de daadwerkelijke veiligheid te gebruiken. Omdat de TNO-aanpak nu deels in de plaats komt van een beoordeling op grond van de NPR is meer nodig dan alleen maar een communicatieplan.

Wij lezen in uw advies dat u zich de vraag stelt of de TNO-aanpak geschikt is voor de Groningse woningen. Het is erg belangrijk richting onze inwoners dat hierop een onderbouwd en bevestigend antwoord komt. Een probabilistische typologieaanpak, zo hebben we geleerd van de introductie van de HRA, vereist een goede uitleg aan onze inwoners over omgaan met kansberekeningen en onzekerheden. Inwoners moeten ervan op aan kunnen dat de aanpak niet alleen betrouwbaar is op Groningse woningen in het algemeen, maar juist ook op hun eigen specifieke Groningse woning. Tot op heden zijn de probabilistische resultaten nog niet betrouwbaar genoeg gebleken. Wij moeten er daarom zeker van zijn dat de resultaten betrouwbaar zijn. Pas dan kunnen ze ook uitgelegd worden aan onze inwoners.

Geen grote verschillen

Daarnaast vinden wij het belangrijk dat de versterkingsaanpak binnen dorpen, wijken en straten niet tot onuitlegbaar grote verschillen gaat leiden. Samenhang en leefbaarheid van de dorpen zijn wat ons betreft ook belangrijke veiligheidsaspecten waarmee een maatschappelijk verantwoorde versterking hoort te worden uitgevoerd.

Het is positief dat de probabilistische typologieaanpak uitspraken doet over alle woningen van een bepaalde typologie. Dit zal er ook toe leiden dat woningen die nu niet in de vastgestelde versterkingsscope zitten, het predicaat van niet voldoen aan de veiligheidsnorm krijgen. Wij vinden dat deze woning dan ook versterkt moeten worden óf dat besloten moet worden dat de typologie-aanpak alleen voor de scope van kracht is.

In de brief van de minister aan de regio van 16 maart 2020 (in zijn reactie op onze brief naar aanleiding van het vaststellingsbesluit) schrijft hij ten aanzien van de zogenaamde CC2/CC3 gebouwen *'dat de NCG in 2019 een onderzoek is gestart voor die gebouwen die nog niet in een andere thematische aanpak zitten, of voor gebouwen die reeds in een batch zitten. Het is de verwachting dat medio 2020 een vorm van prioritering ter bespreking kan worden voorgelegd. Uiteindelijk zal het ACVG de minister adviseren over de regels omtrent prioritering en beoordeling.'* Er ligt op dit moment nog geen voorstel tot prioritering. Hierdoor hebbe deze CC2/CC3 gebouwen op dit moment ook nog geen plaats in de meeste Lokale Plannen van Aanpak. In een typologie-aanpak zouden ook deze gebouwen een plaats moeten krijgen.

Evenals u verwachten wij ook dat een groot deel van de woningen snel het predicaat krijgt dat zij voldoen aan de veiligheidsnorm. Het is van belang dat al deze inwoners dan ook een document of normbesluit krijgen waaruit dit blijkt. Dit is ook van belangrijk voor een stabiele woningmarkt en voor toekomstige investeringen en investeringsbereidheid in de panden en de omgeving door de inwoners.

In verband met de uitlegbaarheid en het voorkomen van grote verschillen stellen we dan ook voor dat u de minister adviseert om vóór de implementatie van de TNO-aanpak een impactanalyse uit te

voeren. In zo'n impactanalyse wordt helder wat de gevolgen van de introductie van nieuw beleid zijn voor de inwoners en voor de uitvoering van de Lokale Plannen van Aanpak die de leidraad zijn voor de NCG en de gemeente.

Praktijkaanpak

Reeds lange tijd zijn wij in overleg met het Rijk over mogelijkheden om snelheid in de versterking aan te brengen. Eén van de afspraken die gemaakt is, is te gaan werken volgens de zogenaamde praktijkaanpak waarbij de praktijkervaring van aannemers wordt ingezet. Wij adviseren u bij de toepassing van de topologiebenadering ook deze afspraak over de praktijkaanpak te betrekken.

Keuze voor inwoners

Het is belangrijk dat onze inwoners vertrouwen in de nieuwe aanpak hebben. Ook moeten zij een keuzemogelijkheid houden in geval het voor hen niet goed voelt. Wij adviseren u daarom ook in uw advies aan de minister op te nemen om 'opname op verzoek' in stand te houden.

Tenslotte

Wij waarderen het dat u ons, voorafgaand aan uw definitieve advies, wederom de gelegenheid geeft te reageren en u van input te voorzien. U ziet dat onze reactie uitgebreid is en praktisch gericht. Dit is omdat wij het van belang vinden dat uw adviezen echt aansluiten op de praktijk die wij dagelijks in Groningen ondervinden. Wij zouden daarom ook graag zien dat wij door het ministerie betrokken worden bij iedere adviesaanvraag gericht aan u. Dit past ook bij onze rol als opdrachtgever voor de Lokale Plannen van Aanpak. Hierdoor wordt ook u in staat gesteld in uw advies de dagelijkse werkelijkheid mee te wegen. U kunt dit als randvoorwaarden stellen bij volgende adviesvragen vanuit het Rijk.

Hoogachtend,
Namens de aardbevingsgemeenten en de provincie,

(10)(2e)

Henk Staghouwer
(voorzitter Versterkingsoverleg Groningen)